

การพัฒนาระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยกระดับกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ เชื่อมโยงตลาดรับซื้อ
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมชุมชน ด้านการผสมเทียม และการดูแลสุขภาพโคเนื้อ

สวทช
NSTDA

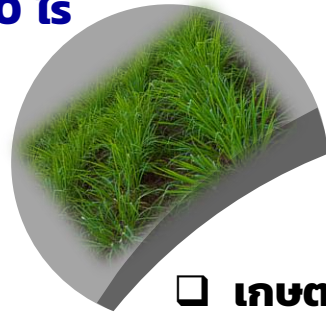
🎯 การพัฒนาโคเนื้อ

โคเนื้อแม่พันธุ์ได้รับการผสมเทียมและผสมพันธุ์จากพ่อพันธุ์ที่โตไว ตรงตามความต้องการของตลาด อย่างน้อย **400 ตัว** ผลิตลูกโคเนื้ออย่างน้อย **200 ตัว**

🎯 อาหารโค

ต้นแบบแปลงหญ้าอาหารสัตว์จำนวน **20 ไร่**
(มีแปลงสาริต จำนวน 20 ไร่)

🎯 พัฒนากักขะเกษตรกร

- ❑ เกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม **1,500 คน**
- ❑ ผลิตนักผสมเทียมชุมชนจำนวน **10 คน** ให้บริการเกษตรกรในพื้นที่ (ผลิตแล้ว **24 คน**)

🎯 การผลิตไบโอแก๊สจากมูลโค

ชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากก๊าซชีวภาพจำนวน **5 ชุมชน**

- ❑ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10
- ❑ คนจนในมิติเศรษฐกิจ 50 คน รายได้ก้าวพ้นเส้นความยากจน

🎯 ต้นแบบฟาร์ม GFM

ฟาร์มโคเนื้อที่ได้มาตรฐาน Good Farming Management : GFM (ต้นแบบฟาร์ม GFM) **5 ฟาร์ม**

เป้าหมาย จ.ศรีสะเกษ : พัฒนาโคเนื้อ 80 ตัว แปลงหญ้าอาหารสัตว์ 3 ไร่ พัฒนากักขะเกษตรกร 300 คน นักผสมเทียม 2 คน ฟาร์ม GFM 1 ฟาร์ม ไบโอแก๊ส 1 ชุมชน

ความสอดคล้องของโครงการกับแผนยุทธศาสตร์ด้านปศุสัตว์จังหวัดศรีสะเกษ

โคเนื้อศรีสะเกษ ปี 2566 : 543,043 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงโค 150,241 ครัวเรือน

BCG : อุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร "Sisaket king of cows"

ตลาดโคขุน
มัน
แรก

ตลาดโคขุนมันแรก ส่งสหกรณ์ Max Beef มี 2 เครือข่าย

- อัมรีฟาร์ม โคขุนเข้าเชือด 20 ตัว/เดือน
- สหกรณ์โคเนื้อดอกลำดวน โคขุนเข้าเชือด 11 ตัว/เดือน

ตลาดส่งออกโค
มีชีวิต

ตลาดส่งออกโคมีชีวิต

- ผู้ประกอบการรับซื้อเพื่อส่งออก 4,200 ตัว/ปี
- เน้นโคสายพันธุ์ชาโลเลย์หนัก 550 กก.ขึ้นไป
ราคารับซื้อ 85 บาท/กก.
- ลูกผสมบราห์มันหนักประมาณ 200 กก.
ราคา 12,000-15,000 บาท/ตัว

ตลาดการบริโภค
ภายในจังหวัด

ตลาดการบริโภคภายในจังหวัด

- จังหวัดศรีสะเกษมีโรคเชือดโค 14 แห่ง
- กำลังการเชือด 21 ตัว/วัน
- ต้องการวัวเข้าเชือดปีละไม่น้อยกว่า 6,500 ตัว

ต้นทาง

“สร้างแปลงหญ้า พัฒนาสายพันธุ์
ควบคุมป้องกันโรคระบาด
เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน”

“ลดต้นทุนค่าอาหาร
สร้างมาตรฐานการยอมรับ
ปรับเปลี่ยนรายได้ให้ต่อเนื่อง”

พันธุ์สัตว์

- พัฒนาสายพันธุ์ตามความต้องการของตลาดด้วยวิธีผสมเทียม
- สร้างแม่โคพันธุ์ดี(คัดเลือก/ET)
- สนับสนุนการใช้พ่อโคพันธุ์ดีคุมฝูง

อาหารสัตว์

- พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีปลอดสารพิษ
- สูตรอาหารโคขุนคุณภาพ(Premium beef) ลดต้นทุนด้วยวัตถุดิบ
ในท้องถิ่น เช่นกากมัน ฟางข้าว/TMR

การจัดการฟาร์ม

- เครื่องหมายประจำตัวสัตว์/NID
- วัคซีน FMD /Hemo /LSD
- พัฒนาฟาร์มสู่มาตรฐาน GFM/GAP
- ปลอดภัยใช้สารเร่งเนื้อแดง
- การใช้ปุ๋ยมูลโคในแปลงหญ้า
- นำเสียจากโรงฆ่าสัตว์ โรงงานตัดแต่งเนื้อสัตว์
โรงงานแปรงมันสำปะหลังใช้รีดแปลงหญ้า
- มูลโคผลิตแก๊สชีวภาพ
- พลังงานแสงอาทิตย์ Solar cell ผลิตพลังงานไฟฟ้า

การบูรณาการ(ภาครัฐ/เอกชน/สถาบันการศึกษา)

- กำหนดเป็นวาระสำคัญของจังหวัด: โคเนื้อ
- ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาเกษตรกร/เกษตรกรรุ่นใหม่
เป็นต้นแบบขยายผลได้
- พัฒนาคุณภาพบุคลากร(ความรู้ ประสบการณ์)
- สนับสนุนงานวิจัยในพื้นที่ ด้านอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุน
- เชื่อมโยงเครือข่าย ตลาดนำการผลิต

การพัฒนายกระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

การพัฒนาสายพันธุ์โคเนื้อเชื่อมตลาด

- ❑ สร้างนวัตกรรมชุมชนด้านการผสมเทียมและการดูแลสุขภาพโคเนื้อ 5 คน

- การผสมเทียมโคเนื้อ
- การเหนี่ยวนำการตกไข่
- การตรวจการตั้งท้อง

📍 สวัสดิ์ จันทสิทธิ์
ต.ด่าน

📍 จุฑาวัฒน์ สุมาลี
ต.หนองแค

📍 ไกรวิทย์ กาพาด
ต.หนองแค

📍 พูลศักดิ์ ติละบาล
ต.หนองแค

📍 บุญโฮม ไกรวิเศษ
ต.เมืองแค

📍 ไม่เป็นอาสาปศุสัตว์

📍 เป็นอาสาปศุสัตว์

ฟาร์ม GFM

- ❑ การพัฒนาฟาร์มโคเนื้อที่ได้มาตรฐาน Good Farming Management : GFM

- หัวเชื้อจุลินทรีย์ช่วยลดกลิ่นในฟาร์ม
- การจัดการฟาร์ม GFM
- การผลิตไบโอแก๊สจากมูลโค/ปุ๋ย

กลุ่มเป้าหมายโครงการ อ.ราชสีลา

- กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านโนนสังข์ ต.ด่าน อ.ราชสีลา
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน บ้านสร้างแก้ว ต.สร้างปี อ.ราชสีลา
- กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนดอกลำดวน ต.สัมป่อย อ.ราชสีลา

- เทคโนโลยีการปลูกพืชอาหารสัตว์
- การผลิตอาหาร TMR
- ผลงานแสงอาทิตย์

การพัฒนาเกษตรกรระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

การพัฒนาโคเนื้อ

โคเนื้อแม่พันธุ์ได้รับการผสมเทียมและผสมพันธุ์จากพ่อพันธุ์ที่โตไว ตรงตามความต้องการของตลาด อย่างน้อย **400 ตัว** ผลิตลูกโคเนื้ออย่างน้อย **200 ตัว**

จ.ศรีสะเกษ :
พัฒนาโคเนื้อ 80 ตัว

จังหวัด	จำนวนเกษตรกร (คน)	รวมจำนวนโค (ตัว)	ค่างสำรวจ	คะแนนสุขภาพ				เกษตรกรต้องการ				
				ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	บราห์มัน	ชาร์โลเร่ส์	วากิว	บีพี มาสเตอร์	แองกัส
ยโสธร	13	23	-57		2	21		21	2			
ศรีสะเกษ	33	82	2	1	43	37	1	79		3		
สุรินทร์	36	79	-1	2	35	37	5	46	4	10	17	2
มหาสารคาม	11	26	-54		2	24		26				
ร้อยเอ็ด	46	120	40		22	95	3	79	10	21		10
รวม	139	330	-70	3	104	214	9	251	16	34	17	12
				1%	32%	65%	3%					

- ต้องเร่งแผนงานการผสมเทียมในช่วงเดือนมกราคม 67
- ควรมีการสำรวจแม่พันธุ์โคที่พร้อมจะผสมเทียมเพิ่มเติมอีกอย่างน้อย 50 ตัว

ระดับ 1 เป็นโคที่พอมมากไม่อยู่ในสภาพที่จะให้ผลผลิตและไม่มีศักยภาพในการสืบพันธุ์
 ระดับ 2 เป็นโคที่พอม ให้ผลผลิตได้น้อยผสมติดยาก
 ระดับ 3 เป็นโคที่สมบูรณ์ ผสมติดดี แม่โคจะใช้ประโยชน์จากอาหารที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพ
 ระดับ 4 เป็นโคที่เริ่มอ้วน ร่างกายมีการเปลี่ยนสารอาหารเป็นไขมันสะสมในร่างกาย

การพัฒนายกระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

แปลงสาธิตพืชอาหารสัตว์ บ้านโนนสังข์ หมู่ที่ 8 ต.ด่าน อ.ราชโศภ จ.ศรีสะเกษ ปลูกเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2566

- ❑ แปลงสาธิตพืชอาหารสัตว์จำนวน 3 ไร่
- ❑ เกษตรกรเข้าร่วม 24 คน
- ❑ เป็นแหล่งก่อนพันธุ์กระจายให้กับเกษตรกรในพื้นที่ต่อไป

- ❖ สวทช.ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ยโสธร และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน จัดทำแปลงสาธิตหญ้าอาหารสัตว์ ได้แก่ หญ้าแพงโกล่า หญ้าเนเป้ หญ้าเนเปียร์ ปากช่อง 1 เนเปียร์จีนเฉา และ หญ้าหวาน อีสราเอล
- ❖ วางแผนการนำเทคโนโลยีโซลาร์เซลล์ และ วางระบบน้ำใช้ในแปลงหญ้า